

ශ්‍රී ලංකාවේ තේ වත්තක තවත් ලයින් කාමර ගින්නක්

ඒ. සුරේෂ් සහ ආර්. ශ්‍රී හරන් විසිනි
2019 ජුනි 11

බලවාකැලේ පිහිටි හෝලිරුඩ් වත්තේ නැගෙනහිර කොටසේ මැයි 29 දා රාත්‍රියේ ඇති වූ ගින්නකින් ලයින් කාමර විනාශ වීම හේතුවෙන් අවතැන් වූ පවුල් 24 ක ලමුන් හා වැඩිහිටියන් ඇතුළු සියයකට අධික පිරිසක් තවමත් සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානයක ලැගුම් ගෙන සිටිති. ලයින් කාමර මැද පිහිටි නිවසක විදුලි කාන්දුවකින් ඇතිවන්නට ඇතැයි සැක කෙරෙන ගින්න ක්ෂණික ව දෙපසට ම පැතිර ගියේය.

මෙය මාස හයක් තුළ තේ වතු කම්කරුවන් මුහුණ දුන් තුන්වන ගිනිගැනීම යි. දෙසැම්බරයේ හැටන් අසල ෆෝඩ්සිස් වත්තේ ලයින් කාමර විස්සක් ද ජනවාරියේ බොගවත්තලාවේ රොබ්ට්ස් වත්තේ ලයින් කාමර දොළහක් ද ගිනි ගෙන විනාශ විය.

වහල ගින්නට හසුවීමත් සමග ගැස් සිලින්ඩරයක් හෝ දෙකක් ක්ෂණික ව පුපුරා ගිය බව ඇසින් දුටුවෙක් පැවසී ය. වත්තට ඇත්තේ සීමිත ජල සැපයුමක් පමණි. ගින්න නිවීමට කම්කරුවන් යොදාගත්තේ බැරල්වල ඉතිරි කර තබාගෙන සිටි ජලය හා අසල දොල පාරකින් මහත් අපහසුවකින් ගෙන ආ වතුර යි. එහෙත් ඉතිරි වී පවතින්නේ බිත්ති හා වහලවල ටකරං තහඩු පමණි. තලවාකැලේ හෝ අසල නගරයක ගිනි නිවීමේ ඒකකයක් නැත.

දුගී පවුල් ගිනි ගන්නාසුලු පොහොර කවරවලින් සිලිං තැනීම හා ඒවායේ දර ගබඩා කොට තැබීම නිසා මෙම ලයින් කාමර ගිනිගැනීම්වලට පහසුවෙන් ලක් වේ.

සෑම පවුලකට ම ඇත්තේ කුස්සියකින් හෝ සාලයකින් තොර කාමර දෙකක් පමණි. කම්කරුවෝ වෙන ම තාවකාලික කුස්සි හා වැසිකිලි තනා ගෙන ඇත්තේ ඔවුන්ගේ ම වියදමිනි.

ගින්නෙන් පසු නිරාවරනය වූ මැටි බිත්ති පෙන්නුම් කරන්නේ, මෙම කාමර වසර සියයකට පමණ ඉහත දී බ්‍රිතාන්‍ය පාලන සමයේ මිනිසුන් සඳහා නොව අශ්වයන්ට ලැගීමට තැනූ ඒවා බව ය.

මෙම ගිනිගැනීම් සහිත මෙවැනි අසරන කොන්දේසි යටතේ ජීවත් වීමට වතු කම්කරුවන්ට සිදුවීම වතු සමාගම්, අනුප්‍රාප්තික ආන්ඩු සහ ලංකා කම්කරු කොංග්‍රසය (ඩීඩබ්ලිව්සී) හා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී කම්කරු

කොංග්‍රසය (ඩීඩබ්ලිව්සී), ජාතික කම්කරු සමිතිය (එන්යූඩබ්ලිව්), කඳුරට ජනතා පෙරමුණ (යූපීඑෆ්) ඇතුළත් වන දෙමළ ප්‍රගතිශීලී සන්ධානය (ටීපීඒ) වැනි වෘත්තීය සමිතිවලට එරෙහි චෝදනා පත්‍රයකි.

වතු කම්කරුවන් 100,000ක් පමණ දෙසැම්බරයේ දින නවයක වැඩ වර්ජනයක නිරත වූයේ තම දෛනික මූලික වැටුප රුපියල් 1,000 දක්වා දෙගුණ කරන ලෙස ඉල්ලමිනි. ජනවාරියේ අරගල පවා දුන් වෘත්තීය සමිති, හාමිපුකුන් සමග සාමූහික ගිවිසුමක් අත්සන් කළේ යන්තම් රුපියල් 20ක පමණ වැටුප් වැඩිකිරීමක් පමණක් සිදුවූ රුපියල් 700ක වැටුපකට එකඟ වෙමිනි.

මේ සියලු වෘත්තීය සමිති නායකයෝ වත්මන් සහ පසුගිය ආන්ඩුවල ඇමතියන් වන අතර එන්යූඩබ්ලිව් නායක පී. දිගම්බරම් කඳුරට නව ගම්මාන, යටිතල පහසුකම් හා ප්‍රජා සංවර්ධන ඇමති ධුරය හොබවයි. වහල සෙවිලි කිරීමට ටකරන් තහඩු ලබා දුන්නේ තමන් බව දැක්වෙන පුවරු ගිනිගත් ලයින් කාමරවල තරුම ලෙස ප්‍රදර්ශනය කළේ මෙම අමාත්‍යාංශය යි. එහෙත් එය ප්‍රතික්ෂේප කරන කම්කරුවෝ ටකරං තහඩු ලබාදුන්නේ වතු සමාගම විසින් බව පැවසූ හ.

ගින්නෙන් විපතට පත්වූවන්ට නව නිවාස තනා දෙන බවට ද දිගම්බරම් පොරොන්දු වුවත්, සතියකින් පසුව පවා කිසිවක් සිදුවන බවක් පෙනෙන්නට නැත.

දිගම්බරම්ගේ අමාත්‍යාංශය යටතේ ඉන්දියානු අරමුදල් යොදාගෙන සිය ගනනක් කුඩා නිවාස ගොඩනගනු ලැබේ. සීමිත වැඩසටහනක් වන එය කිසිදු අයුරකින් වතුවල නිවාස ගැටලුව විසඳීමට ප්‍රමාණවත් නැත. එය යෝජනාක්‍රම යොදා ගනු ලබන්නේ කම්කරුවන්ගේ විරෝධය නොමග යැවීමටයි. දැනට මත් පවුල් පදිංචි කර ඇති නව නිවාසවලින් බොහොමයක ම පොලව පිරියම් කර නැති අතර හුණු ගෑම හෝ සිලිං තැනීම කර නොමැත.

ලෝසවෙඅ වාර්තාකරුවන් සමග කතා කල 27 හැවිරිදි ටී. පුෂ්පකුමාර් කීවේ අනෙක් බොහෝ පවුල්වලට මෙන් ඔහුටත් උප්පැන්න සහතික, හැඳුනුම් පත් හා අනෙකුත් ලේඛන ආරක්ෂා කර ගත නො හැකි වූ බව යි. "පලමු දරු උපත සඳහා මගේ බිරිද රෝහල් ගත වීමට නියමිත ව සිටියා. රුපියල් 16,000ක් වියදම් කර මා මිලට ගත් ලමා උපාංග සියල්ල විනාශ වූන නිසා මං ආයෙත් ඒවට හම්බ කරන්න ඕන" යි ඔහු කීවේ ය.

ඔහුගේ නිවසට කාමර තුනක් තිබූ ද ඒවායේ සාමාජිකයන් අටක් ජීවත් විය. වෙනත් රැකියාවලේ කරමින් මුදල් සොයාගෙන හා පියාගේ අර්ථසාධක මුදල් යොදා ඔහු කාමර ගනන වැඩි කරගත්තේ ය. “අපි නිවාස හතරක් ඉල්ලුවත් පලක් වුනේ නැහැ. තොන්ඩමන් හා දිගම්බරම් පොරොන්දු දුන්නා විතරයි. අවසානයේ අපි සරනාගතයන්ගේ තත්වයට පත්වෙලා.”

ප්‍රමානවත් ආදායමක් උපයා ගැනීමට පුෂ්පකුමාර්ගේ දෙමව්පියන් රැකියාවලින් විශ්‍රාම ලබා කොලඹ රැකියාවලට ගිය හ. ඔහුගේ මව ගෘහ සේවිකාවක ලෙස වැඩ කරන අතර පියා අවන්හලක සේවය කරයි. “ මමත් හවසට එළවලු කඩයක වැඩ කරනවා. වැඩ නැති කාලට අපිට පඩිය හැටියට හම්බ වෙන්නේ රුපියල් තුන්දාහක්, පන්දාහක් වගේ ගානක්” යි ඔහු විස්තර කලේ ය.

38 හැවිරිදි ආර්ථ සැන්ඩරාබොස් යකඩ බඩු කඩයක රියදුරෙකි. සාමාජිකයන් අටකින් යුත් ඔහුගේ පවුල නිවාස දෙකක් එක් කලේ ය. ඔහු මෙසේ කීවේ ය: “ මමයි බිරිඳයි හම්බ කරන්නේ ලමයි හතර දෙනාගේ අධ්‍යාපනයට. අපි මහන්සියෙන් වැඩකරල බඩු ගොඩක් ගත්ත.” ඔහුගේ පාඩුව රුපියල් 200,000ක් පමණ වන අතර එයට ගින්නට දිනකට පෙරාතුව රුපියල් 12,000 කට ගෙන ආ පොත් රාක්කයක් ද අයත් වේ.

තම සියලු දෑ විනාශ වූ නා කියමින් 51 හැවිරිදි රත්නකුමාරි කඳුලු සැලුවා ය. තමන්ට කැරගසිල්ලක් ඇසුනු බවත්, තමන්ගේ නිවස ගිනි ගනු දුටු බවත්, 88 හැවිරිදි කාන්තාව ද සමග යන්නමින් බේරුනු බවත් ඇය විස්තර කලා ය. ගඩොල් යොදාගෙන ඇයගේ පවුල නිවසේ සමහර කොටස් යළි තනා ගෙන තිබුණි.

“ගෙදර වන්නේ එළවලු ටිකක් වවල අපි පිරිමහ ගන්නවා. අපට හම්බ වෙන්නේ රුපියල් 700ක් විතරයි. තව රුපියල් 50ක් දෙනව කියල ආන්ඩුව පොරොන්දු වුනා. වෘත්තීය සමිති අපි ව අතහැරිය. අප දවසකට කැඩිය යුතු ඉලක්කය දලු කිලෝ 18ක්. ඒ ඉලක්කය දෙන්න අපි වේගෙන් වැඩ කරන්න ඕන.”

බලංගොඩ වත්තේ සිට පැමිණ සිටි රත්නකුමාර්ගේ බැනා ඔහුගේ වත්තේ කොන්දේසි ද එලෙස ම බව කීවේ ය. “ගර්හනී කාන්තාවක් ඉස්පිරිතාලට ගෙනියන්න වත් හරිහමන් පාරක් නැහැ. වෘත්තීය සමිති ඒගොල්ලන්ගේ වාසියට අපි ව ලයින් කාමරවල තියල අපි ව මරන්න හදන්නේ.”

46 හැවිරිදි එස්. කලයිවෙල්වන් කීවේ ඔහුගේ දරුවන්ගේ අධ්‍යයන කටයුතුවලට කාමර වෙන් කිරීම සඳහා වෙන ම කුස්සියක් තැනූ බව යි. ලයින් කාමර ගිනිගත් පසු වාසිය බැහැරවී ගැන ඔහු දේශපාලනඥයන් ව හෙලාදුටුවේ ය. “ඒගොල්ලෝ එන්නේ ඡන්ද කාලට විතරයි. දැන් ඒගොල්ලෝ ගොඩක් ආහාර සපයනවා. ඒගොල්ලෝ නිවාස හදන්න

තිබුනේ කලින්. සියලු කම්කරුවෝ වැටුප් අරගලයට සහභාගි වූනත් වෘත්තීය සමිති රහසිගත ව සාමූහික ගිවිසුම අත්සන් කරල කම්කරුවන් පාවා දුන්නා.”

තම ශොකීන් බැලීමට තලවාකැලේ වත්තේ සිට පැමිණි 61 හැවිරිදි ටී. නාමසිවයාම් ජීවන කොන්දේසි ගැන කතා කලේ ය. “මේ ජනයා යළි පදිංචි කරන්න මාස ගනනක් ගතවෙයි. එතකත් ඒගොල්ලන්ට මේ ශාලාවේ ඉන්න වෙනව. ඒගොල්ලෝ දරුවන් ව පාසල් යවන්නේ, වැඩට යන්නේ කොහොම ද? වෙනම උයාගෙන කන්න පහසුකම් ඒගොල්ලන්ට නැහැ. දරුවෝ දිගට ම අධ්‍යාපන කටයුතු කරගන්නේ කොහොම ද?, යි ඔහු ප්‍රශ්න කලේය.

“හැම වත්තකම බ්‍රිතාන්‍ය පාලකයෝ හදපු ලයින් කාමර තියෙනවා. පර්වස් හතේ ඉඩම් කැලිවල පවා අමාත්‍යාංශයෙන් අලුත් ගෙවල් හදනවා. කුස්සියක් හදාගන්න වත් ඉඩ නැහැ ආලින්දයක්, සාලයක් මිනියක් තියන්න තරම් වත් ලොකු නැහැ.

“පවුලක බැඳපු පුතාල දෙන්නෙක් ඉන්නව නම් කාමර තුනකුයි, හොඳ කුස්සියකුයි අනෙක් පහසුකමුයි තියෙන්න ඕන. ඒත් ඒගොල්ලෝ කියන්නේ අලුත් තාලෙ ගෙවල් හදනව කියල. මේ ගෙවල් ලයින් කාමරවලට වඩා ලොකු වෙනසක් නැහැ.

ඇමති මනෝ ගනේෂන් ජීවත් වෙන්නේ කොලඹ. ඔහු අපේ ජීවිත ගැන දන්නේ මොනව ද? රාධාක්‍රිෂ්නනුක් ඇමති කෙනෙක්. කවුරුවත් අපි ගැන හිතන්නේ නැහැ. ඒගොල්ලෝ බලයේ ඉන්නේ අපේ ඡන්දෙන්. ජනතාව තීන්දුවක් අරගෙන ඔවුන් ව ප්‍රතික්ෂේප කරන්න ඕන.”

අප්‍රේල් 21 ත්‍රස්තවාදී ප්‍රහාරවලින් පසු මිලිටරිය දිගේලි කිරීම ගැන ඔහු උත්සුකතා පලකලේ ය. උඩරට ප්‍රහාර සිදුවිය හැකි බව කියමින් ආන්ඩුව සන්තුසායක් නිර්මාණය කලේ ය.

දරුවන් දෙදෙනෙකු සිටින 46 හැවිරිදි ආර්ථ මනෝමනී, කම්කරුවන් වැඩකරන විට ආහාර ගැන පවා සිතන්නේ නැති බව කීවා ය. “මගේ වැටුප පිවිටියක්, මම පිරිමහ ගන්නේ කොලඹ වැඩ කරන මහත්තයගේ ආදායමෙන්. උදේ 8 වෙනකොට වත්තේ ඉන්න එක අනිවාර්ය යි. අපිට සල්ලි ඕන හින්ද දවල් කැමට එන්නේ නැතුව දිගට ම දලු කඩනවා. උදේ 10ට කාල වතුර බිබී අපි දිගට ම වැඩකරනවා. හවස ආපහු එනකොට ගෙදර වැඩ දැක්ක ම අපිට බඩගින්න අමතක වෙනවා.

අපි දවසට දලු කිලෝ 18ක් කැඩුවේ නැත්නම් ගෙවන්නේ දවස් බාගෙට. ඒත් අද නිවේදනය කලා අපිට හවස 2 වෙනකත් දිගට ම වැඩකරල ඉලක්කය සම්පූර්ණ කරන්න පුලුවන් කියල. ඊටත් පස්සේ වැඩකරල අමතර දලු නෙලුවොත් අපිට ඒවට ගෙවයි. ඒකේ තේරුම වෙන්නේ අපේ සෞඛ්‍යය ගැනවත් හිතන්නේ නැතුව මැෂින් වගේ වැඩකරන්න ඕන කියන එක.”